

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 23.7.2009
KOM(2009) 378 lopullinen

**KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**YVA-direktiivin soveltamisesta ja tehokkuudesta
(Direktiivi 85/337/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11/EY ja
direktiivillä 2003/35/EY)**

**KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE, EUROOPAN PARLAMENTILLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**YVA-direktiivin soveltamisesta ja tehokkuudesta
(Direktiivi 85/337/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 97/11/EY ja
direktiivillä 2003/35/EY)**

1. POLIITTINEN JA LAINSÄÄDÄNNÖLLINEN ASIAYHTEYS

Tässä kertomuksessa tarkastellaan julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun neuvoston direktiivin 85/337/ETY¹, sellaisena kuin se on muutettuna direktiiveillä 97/11/EY² ja 2003/35/EY³, jäljempänä ympäristövaikutusten arviointi tai YVA-direktiivi, soveltamista ja tehokkuutta Euroopan unionissa (EU).

YVA-direktiivistä on aiemminkin tehty vastaavia direktiivin 11 artiklaan perustuvia kertomuksia. YVA-direktiiviä muutettiin näiden kertomusten perusteella vuonna 1997. Direktiivin 97/11/EY myötä säädöksen soveltamisalaa laajennettiin, menettelyjä selkeytettiin ja siihen sisällytettiin hankkeiden rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia koskevaan YK:n ECE:n yleissopimukseen (Espoon yleissopimus) tehdyt muutokset. Yhteisö allekirjoitti tiedon saatavuutta, yleisön osallistumista päätöksentekoon sekä oikeuden saatavuutta ympäristöasioissa koskevan Århusin yleissopimuksen kesäkuussa 1998, joten yhteisön lainsäädäntöä oli muutettava vastaamaan yleissopimuksen määräyksiä. Tästä syystä YVA-direktiiviä muutettiin direktiivillä 2003/35/EY, jotta säännökset vastaisivat Århusin yleissopimuksessa olevia yleisön osallistumista koskevia määräyksiä.

Direktiivin tavoitteena on suojella ympäristöä ja elämän laatua sekä varmistaa julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutuksia koskevien kansallisten lakien lähentäminen. Se on keskeinen väline sisällytettäessä ympäristönäkökohtia muihin politiikan osa-alueisiin. Sen soveltamisalaan kuuluu laaja kirjo hankkeita, joista säännösten myötä tulee ympäristön kannalta kestäviä. Keinot tavoitteen saavuttamiseksi annetaan direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa, jossa säädetään, että ennen hankkeen toteuttamista koskevan luvan myöntämistä hankkeet, joilla etenkin laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia, alistetaan lupamenettelyyn, ja hankkeiden vaikutukset arvioidaan. Direktiivissä yhdenmukaistetaan YVA:n periaatteet vähimmäisvaatimuksin. Erityisesti on vahvistettu vähimmäisvaatimuksia arvioitavien hanketyyppien, hankkeen päätoteuttajien keskeisten velvollisuuksien, arvioinnin sisällön sekä toimivaltaisten viranomaisten ja yleisön osallistumisen osalta.

Kaikki jäsenvaltiot ovat vahvistaneet kattavat sääntelykehykset. Direktiivin tehokkaan ja yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistaminen jäsenvaltioissa on

---

¹ EYVL L 175, 5.7. 1985, s. 40.

² EYVL L 73, 14.3. 1997, s. 5.

³ EYVL L 156, 25.6.2003, s. 17.

kuitenkin jatkuva haaste. Tässä kertomuksessa käsitellään tätä haastetta ja arvioidaan direktiivin täytäntöönpanoa 20 vuoden aikana. Kertomuksen tärkeimmät lähteet on lueteltu liitteessä I.

Kertomus on ajankohtainen monista eri syistä:

- EU:n laajennuttua vuosina 2004 ja 2007 direktiiviä ryhdyttiin soveltamaan 12 uudessa jäsenvaltiossa;
- ilmastonmuutoksen ja biologisen monimuotoisuuden aloilla on lisääntyviä ympäristöhaasteita;
- Euroopan yhteisöjen tuomioistuin on tehnyt merkittäviä päätöksiä, jotka selventävät tiettyjä YVA-säännöksiä;
- direktiivin ja Espoon yleissopimuksen sekä sen strategista ympäristövaikutusten arviointia koskevan pöytäkirjan⁴ välille on luotava synergiaa;
- YVA-direktiivi on todettu mahdolliseksi kandidaatiksi lainsäädännön yksinkertaistamista koskevaan hankkeeseen⁵, jonka tavoitteena on löytää säännöksissä olevat päällekkäisyyden ja aukot sekä mahdollisuudet vähentää lainsäädännöllistä ja hallinnollista taakkaa erityisesti rajatylittävien hankkeiden osalta (esim. mereen laskettavat putket ja sähkökaapelit).

Kertomuksessa tuodaan esille YVA-direktiivin vahvuudet, korostetaan keskeisiä alueita, joilla tarvitaan parannuksia, ja annetaan tarvittaessa suosituksia. Lopuksi tarkastellaan direktiivin parantamiseen sovellettavia lähestymistapoja.

2. YVA-DIREKTIIVIN VAHVUUDET

2.1. Kattavien YVA-järjestelmien käyttöönotto kaikissa jäsenvaltioissa

Yleisesti ottaen jäsenvaltiot ovat saattaneet YVA-direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panneet sen täytäntöön suurelta osin direktiivin tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti. Useissa tapauksissa jäsenvaltiot ovat vahvistaneet vaatimuksia, jotka menevät direktiivin vähimmäisvaatimuksia pidemmälle. Näin on toimittu erityisesti ympäristövaikutusten arvioinnin keskeisten vaiheiden eli ennakkoselvitysvaiheen (screening) ja arvioinnin rajausvaiheen (scoping) osalta.

- Ennakkoselvitys on YVA-prosessin vaihe, jossa määritellään, onko YVA toteutettava. Joissakin jäsenvaltioissa YVA on tehtävä tietyille liitteessä II luetelluille hankkeille tai myös joidenkin muiden hankeluokkien kuin liitteessä I ja II lueteltujen hankeluokkien hankkeille.
- Arvioinnin rajaus on YVA-prosessin vaihe, jossa määritellään toimivaltaiselle viranomaiselle toimitettavien ympäristötietojen sisältö ja laajuus. Se on riittävän YVA-järjestelmän tärkeä osa erityisesti siksi, että se parantaa YVA:n laatua. Useat jäsenvaltiot ovat antaneet vähimmäisvaatimuksia pidemmälle meneviä vaatimuksia, joiden nojalla arvioinnin rajaus on pakollinen menettely. Lisäksi useat jäsenvaltiot ovat säätäneet arvioinnin rajauksen aikana toteutettavasta yleisön kuulemisesta.

---

⁴ Pöytäkirja hyväksyttiin päätöksellä 2008/871/EY (EUVL L 308, 19.11.2008, s. 33).

⁵ KOM(2009) 15.

2.2. Yleisön osallistumisen lisääminen päätöksentekoprosessissa

Direktiivi 2003/35/EY olisi pitänyt saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä 25. kesäkuuta 2005 mennessä. Tätä asiakirjaa laadittaessa ainoastaan Irlanti ei ole saattanut direktiiviä täydellisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä. Irlantia koskevaa tapausta käsitellään Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa (asia C-427/07). Yleinen käsitys on se, että direktiivillä 2003/35/EY vahvistettujen uusien säännösten soveltamisesta on edelleen vain rajallisesti kokemuksia. Käytettävissä olevien tietojen perusteella tehtyjä alustavia huomioita täytäntöönpanosta on esitetty liitteessä 2. Parhaillaan tarkastellaan, ovatko annetut kansalliset säädökset direktiivin mukaisia, ja tästä tullaan tekemään merkittäviä johtopäätöksiä.

Useimmat jäsenvaltiot raportoivat, että direktiivillä 2003/35/EY tehdyt muutokset lisäävät yleisön osallistumista päätöksentekoprosessiin. Lisäksi ne jäsenvaltiot, jotka liittyivät Euroopan unioniin vuosina 2004 ja 2007, raportoivat, että direktiivi on vaikuttanut suoraan demokraattisen kehityksen lujittumiseen, koska se on parantanut yleisön osallistumista ja päätöksenteon läpinäkyvyyttä.

2.3. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tekemät selvennykset YVA-direktiivin säännöksiin

Tuomioistuin on korostanut, että direktiivin soveltamisala ja tarkoitus on laaja ja että se rajaa jäsenvaltioiden harkintavallan määrää. Useimmat tuomioistuimen päätöksistä koskevat ennakkoselvitystä ja päätöksiä siitä, onko ympäristövaikutusten arviointi tehtävä. Tuomioistuin on myös tehnyt tulkintoja tietyistä hankeluokista ja hankkeen toteuttamisluvan käsitteestä. Se on käsitellyt muun muassa korjaamislupia. Liitteessä 3 on tiivistelmä tuoreiden päätösten tärkeimmistä näkökohdista.

2.4. YVA-direktiivin yleiset hyödyt

Kaksi tärkeää hyötyä on havaittu. Ensinnäkin YVA-menettelyllä varmistetaan, että ympäristönäkökohdat otetaan huomioon mahdollisimman aikaisessa vaiheessa päätöksentekojärjestelmässä. Toiseksi, yleisön osallistumisen kautta YVA-menettelyllä varmistetaan, että ympäristöasioita koskeva päätöksenteko on avoimempaa ja sitä kautta yhteiskunnallisesti hyväksyttävämpää. Vaikka useimpia YVA-menettelyn hyödyistä ei voida mitata rahassa, vallitsee laaja yhteisymmärrys siitä, että YVA-menettelystä saatavat hyödyt ovat suuremmat kuin sen valmistelun kustannukset⁶, minkä käytettävissä olevat tutkimukset vahvistavat.

Lisäksi komission kokemukset EU:n aluepolitiikan puitteissa yhteisrahoitettujen hankkeiden arvioinnista osoittavat, että ympäristövaikutusten arviointi on parantanut erityisesti suureten hankkeiden hankesuunnittelua ja päätöksentekoprosessia (myös ympäristöviranomaisten ja yleisön osallistumista) ja lisännyt ympäristönäkökohtien huomioonottamista muilla politiikan osa-alueilla.

Direktiivin täytäntöönpano on myös innoittanut kansallisia kehittämistoimia. Jäsenvaltiot ovat usein kehittäneet YVA-menettelyä direktiivin

---

⁶ Ympäristövaikutusten arvioinnin kustannukset ovat yleensä noin 0,1 prosenttia suurten ja noin yksi prosentti pienten hankkeiden kustannuksista. Kyseessä ovat alustavat kustannukset, joihin eivät sisälly muut kustannukset (kuten myöhemmät muutokset, raportointi, viivästykset).

vähimmäisvaatimuksia pidemmälle antamalla EY:n perustamissopimuksen nojalla tiukempia säännöksiä, joiden tavoitteena on varmistaa parempi ympäristönsuojelu ja läpinäkyvyys. Useat jäsenvaltiot ovat myös kehittäneet omia hyvien käytäntöjen oppaitaan erityisistä hankeluokista ja kysymyksistä. Näistä kansallisista kokemuksista voidaan tiedottaa koko EU:n alueella.

Näin ollen voidaan päätellä, että YVA-direktiivin päätavoite on saavutettu, ja on jopa mahdollista tiukentaa direktiivin vähimmäisvaatimuksia ja parantaa säädöstä.

3. ALUSTAVAT ALUEET, JOILLA YVA-DIREKTIIVIÄ OLISI PARANNETTAVA

YVA-direktiivi on kehittynyt 20-vuotisen täytäntöönpanoajansa aikana. Samaan aikaan EU:n lainsäädäntö on laajentunut ja uusia politiikkoja on kehitetty. Samalla kun varmistetaan, että YVA-direktiivi pannaan tehokkaasti täytäntöön EU:n alueella, on tarpeen yksilöidä alueet, joilla on syytä toteuttaa parannuksia. Näitä ovat esimerkiksi aukot täytäntöönpanossa, päällekkäisyydet muiden säädösten kanssa ja epäjohtomukaisuudet muiden EU:n politiikkojen kanssa. Lisäksi olisi tarvittaessa annettava suosituksia.

3.1. Arvioinnin rajaukseen liittyvät huolenaiheet

YVA-direktiivissä annetaan jäsenvaltioille laajat mahdollisuudet määrittellä tapauskohtaisen tutkinnan ja/tai kansallisten kynnysarvojen tai perusteiden mukaisesti, edellytetäänkö liitteessä II luetelluilta hankkeilta ympäristövaikutusten arviointia. Näitä kynnysarvoja tai perusteita määriteltessään jäsenvaltioiden on otettava huomioon liitteessä III vahvistetut asiaa koskevat valintaperusteet. Tämän toissijaisuusperiaatteeseen perustuvan säännöksen vuoksi jäsenvaltioiden kynnysarvoja tai perusteita koskevat säännökset vaihtelevat laajalti.

Täytäntöönpano ja oikeustapaukset osoittavat, että kynnysarvoja määriteltessään jäsenvaltiot ylittävät usein harkintavaltansa joko ottamalla huomioon ainoastaan osan liitteessä III vahvistetuista valintaperustaista tai vapauttamalla tietyt hankkeet jo etukäteen ympäristövaikutusten arvioinnista. Vaikka toteutettujen ympäristövaikutusten määrä jäsenvaltioissa onkin kasvamassa, vaihtelua on runsaasti, jopa verrattaessa samankokoisia jäsenvaltioita toisiinsa. Joissakin jäsenvaltioissa on toteutettu alle 100 ympäristövaikutusten arviointia ja jossakin jopa 5 000. Vahvistettujen raja-arvojen taso vaikuttaa selvästi ympäristövaikutusten arviointien määrään. Lisäksi on vielä useita tapauksia, joissa kumulatiivisia vaikutuksia ei ole otettu huomioon. Ongelmia on edelleen erityisesti suurien investointisuunnitelmien osalta tapauksissa, joissa käytetään hankkeiden pilkkomismenetelmää⁷. Nämä tekijät voivat vaarantaa direktiivin legitimitetin ja heikentää pyrkimyksiä vahvistaa ennakkoselvityksiin sovellettavia yhteisiä perusteita. Näin ollen ennakkoselvitysmekanismia olisikin yksinkertaistettava ja selkeytettävä esimerkiksi laatimalla liitteessä III luetellut valintaperusteet

---

⁷ Hankkeiden "pilkkominen" tarkoittaa, että hankkeet jaetaan kahdeksi tai useammaksi erilliseksi kokonaisuudeksi niin, ettei yksittäisen osan ympäristövaikutuksia tarvitse arvioida, jolloin hanketta ei kokonaisuutena arvioida. Pilkkominen viittaa myös havaittuun käytäntöön, että hankkeen toteuttaja saa luvan hankkeeseen, joka alittaa raja-arvon eikä siksi vaadi ympäristövaikutusten arviointia, mutta myöhemmin laajentaa hanketta tai sen kapasiteettia raja-arvojen yli.

yksityiskohtaisesti ja vahvistamalla yhteisön kynnysarvoja ja käynnistys- tai muita kriteerejä (esimerkiksi komiteamenettelyllä). Lisäksi olisi harkittava mahdollisuutta myöntää lupa yksinkertaistetun ennakoarviointimenettelyn perusteella.

3.2. YVA:n laatuun liittyvät näkökohdat

YVA-direktiivissä vahvistetaan keskeiset menettelyvaatimukset, mutta siinä ei vahvisteta pakollisia ympäristönormeja. Toimivaltaisten viranomaisten on otettava huomioon kuulemisten tulokset ja kootut tiedot sekä annettava tietyt tiedot lupamenettelyn päätyttyä (8 ja 9 artikla). Heillä ei ole kuitenkaan velvollisuutta tehdä erityisiä päätelmiä YVA-menettelyn tuloksista. YVA-menettelyn laadunvalvonta on jätetty suurimmaksi osaksi kansallisten viranomaisten harkintaan. Järkevien päätösten teko riippuu kuitenkin YVA-asiakirjoissa käytettyjen tietojen laadusta ja YVA-prosessin laadusta. Laatu on näin ollen keskeinen tekijä direktiivin tehokkuuden kannalta.

3.2.1. YVA-asiakirjoissa käytettyjen tietojen laatu

Useat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet, että YVA-asiakirjojen sisältämien tietojen riittämätön laatu on ongelma. YVA-asiakirjojen laadussa on suuria eroja, ei vain jäsenvaltioiden välillä, vaan myös jäsenvaltion sisällä.

YVA-asiakirjojen (jotka usein esitetään kertomuksen muodossa) asianmukaisen laadunvalvonnan varmistamiseksi on käytettävissä useita eri keinoja: ympäristövaikutusten arvioinnin suorittavien konsulttien asianmukainen akkreditointi; kertomusten laadinta riippumattomien konsulttien tehtäväksi; riippumattoman ulkoisen tarkastuksen tai asiantuntija-avun käyttö; ohjeiden käyttö tiettyjen kysymysten osalta, jotka on otettava huomioon tiettytyyppisissä hankkeissa; käytettyjen tietojen pitäminen ajan tasalla; arvioinnin pakollinen rajaus sekä komiteamenettelyn käyttäminen liitteen IV ajantasaistamiseksi (hankkeen toteuttajan on toimitettava tiedot tätä varten).

3.2.2. YVA-menettelyn laatu

Täytäntöönpanossa saadut kokemukset osoittava, että YVA-menettelyssä tulevat usein esille tietyt kysymykset.

Vaihtoehtojen osalta voidaan todeta, että direktiivin mukaan YVA-asiakirjoihin on sisällytettävä ”*pääpiirteinen esitys hankkeesta vastaavan selvittämistä pääasiallisista toimenpidevaihtoehtoista sekä selvitys valintaan johtaneista syistä [...]*.” Jotkut jäsenvaltiot ovat säätäneet oikeudellisesta velvoitteesta harkita erityisiä vaihtoehtoja, toiset taas eivät. Toimivaltaiset viranomaiset ja yleisö voivat myös vaikuttaa arvioinnin vaihtoehtojen valintaan. YVA-menettelyjen vaihtoehtojen arviointi on yleensä vaikea kysymys. Saattaa olla tarpeen yksilöidä, mitä direktiivin säännösten nojalla olisi edellytettävä. Olisi ehkä säädettävä vaihtoehtojen pakollisesta arvioinnista tai yksilöitävä vaihtoehtoja (esim. ”toimia ei toteuteta”), joita olisi tutkittava.

Huolenaiheena on myös se, ettei direktiivissä ole säännöksiä, jotka liittyvät kohtuulliseen määräaikaan tai mieluiten vahvistettuun määräaikaan, jonka puitteissa lupa on myönnettävä. Direktiivissä ei myöskään säädettä ympäristövaikutusten

arvioinnin **voimassaolosta** eikä hankkeiden toteuttamisen aiheuttamien merkittävien ympäristövaikutusten **seurannasta**. Nämä puutteet voitaisiin korjata sisällyttämällä direktiiviin niitä koskevia erityisiä säännöksiä.

3.3. Yleisön osallistumiseen liittyvien yhdenmukaisten käytäntöjen puute

Yleisön osallistuminen päätöksentekoprosessiin on lisääntynyt, mutta EU:ssa ei ole vielääkään sitä koskevia yhdenmukaisia käytäntöjä. Tämä tulee esille seuraavista asioista:

- Yleisölle on annettava tehokkaat mahdollisuudet osallistua ympäristöä koskevaan päätöksentekoon varhaisessa vaiheessa. Ei ole kuitenkaan määritetty, missä vaiheessa kuulemismenettely olisi järjestettävä. Yleisöä kuullaan useissa jäsenvaltioissa jo varhaisessa vaiheessa (joko ennakkoselvitysvaiheessa tai arvioinnin rajausvaiheessa). Useimmissa tapauksissa yleisöä kuullaan ensimmäisen kerran kuitenkin 5 artiklan mukaisesti kerätyistä tiedoista. Tämä on direktiivin vähimmäisvaatimuksen mukaista.
- YVA-direktiivin nojalla tehokkaan julkisen kuulemisen keston pitäisi olla kohtuullinen, koska lyhyet määräajat aiheuttavat ongelmia tässä suhteessa. Määräajat vaihtelevat kuitenkin huomattavasti⁸.
- Jäsenvaltiot määrittelevät, miten yleisöä kuullaan ja miten asiasta tiedotetaan yleisölle. Yleisön osallistuminen ei kuitenkaan ole tehokasta, jos kansalliset järjestelyt ovat jäykät (esimerkiksi jos YVA-asiakirjat ovat saatavilla kuulemista varten ainoastaan toimivaltaisen viranomaisen toimipaikassa).
- Jäsenvaltioissa on hyvin erilaisia perusteita sille, miten yleisö voi osallistua muutoksenhakumenettelyyn. Joissakin jäsenvaltioissa menettelyjen kustannusten katsotaan olevan este oikeuden saannille.

Näitä puutteita voitaisiin käsitellä säätämällä varhaisesta yleisön kuulemisesta arvioinnin rajaus- tai ennakkoselvitysvaiheessa (mukaan lukien sidosryhmien osallistuminen) sekä vahvistamalla vähimmäismääräajat. Lisäksi voitaisiin kehittää parhaita käytänteitä koskevia ohjeita siitä, miten YVA-asiakirjat saatetaan sellaisen yleisön saataville, jota asia koskee.

3.4. Rajat ylittäviin YVA-menettelyihin liittyvät vaikeudet

YVA-direktiivi antaa jäsenvaltioille laajat mahdollisuudet päättää siitä, miten muut jäsenvaltiot olisi otettava mukaan sellaisten hankkeiden ympäristövaikutusten arviointiin, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia.

Useat jäsenvaltiot toivat esille, että YVA-menettelyistä aiheutuu vaikeuksia, jotka johtuvat pääasiassa kansallisten YVA-menettelyjen eroista, kuten hanke-ehdotusprosessin eri vaiheista, erilaisia määräajoista ja kieliongelmissa.

---

⁸ Ennakkoselvitysvaiheessa määräaika on jopa 45 päivää. Arvioinnin rajausvaiheessa sekä YVA-asiakirjoja koskevan kuulemisen yhteydessä määräaika on 10–60 päivää.

Päällekkäisyyksien, epäjohdonmukaisuuksien, rasitteiden (esimerkiksi hallinnollisten) ja mahdollisten ristiriitojen riski on suuri hankkeissa, jotka toteutetaan useamman kuin yhden jäsenvaltion lainkäyttöalueella (esimerkiksi merialueet). Lisäksi on riskinä se, ettei useammassa maassa toteutettavan hankkeen vaikutuksia arvioida kokonaisuudessaan.

Naapurimaita olisi kuultava sellaisten hankkeiden osalta, joilla voi olla valtioiden rajat ylittäviä vaikutuksia. Tällaisiin kuulemisiin liittyviä virallisia ja epävirallisia järjestelyjä on parannettava vaikkapa laatimalla ohjeistusta tai vahvistamalla direktiivin säännöksiä (esimerkiksi rajat ylittävän kuulemisen vähimmäismääräajan määritelmä, koordinoitua tai mahdollisesti yhteiset YVA-menettelyt useita maita koskevilla hankkeilla; lisäksi voitaisiin tutkia mahdollisuutta käyttää tällaisissa tapauksissa vain yhtä YVA-menettelyä).

Nyt kun neuvosto on hyväksynyt Espoon yleissopimukseen kuuluvan strategista ympäristövaikutusten arviointia koskevan pöytäkirjan, voitaisiin YVA-direktiiviä tarkastella uudelleen, jotta varmistettaisiin pöytäkirjan vaatimusten parempi täytäntöönpano.

3.5. Koordinoinnin parantaminen YVA-direktiivin ja muiden EU-direktiivien ja EU-politiikkojen välillä

YVA-direktiivin soveltamisalaan kuuluviin hankkeisiin sovelletaan usein myös muiden EU:n ympäristödirektiivien säännöksiä tai ne kuuluvat myös muiden toimintapolitiikkojen piiriin. Vaikka tällaisessa tilanteessa on arviointivaatimusten päällekkäisyyden vaara, ei suurempia ongelmia ole todettu YVA-direktiivin sekä muiden EU-direktiivien ja toimintapolitiikkojen välisen koordinoinnin osalta. Yleisesti voidaan todeta, että koordinointi on sujunut hyvin. On kuitenkin mietittävä, miten YVA-direktiivin ja muun ympäristöalan lainsäädännön ja toimintapolitiikkojen välistä synergiaa voitaisiin parantaa. Näitä muita keskeisiä osa-alueita ovat esimerkiksi ilmanlaatu, altistuminen melulle, jätteet ja vesihuolto, meriympäristön suojeleminen, maaperän suojeleminen, katastrofien ehkäisy (myös suuronnettomuusriskien valvonta), ilmastonmuutos sekä biologinen monimuotoisuus. Esimerkiksi tietyt erityiskysymykset on arvioitava tarkasti paremman koordinoinnin varmistamiseksi.

3.5.1. YVA ja strateginen ympäristövaikutusten arviointi SYA

Direktiiviä 2001/42/EY⁹ (strateginen ympäristövaikutusten arviointi) sovelletaan tiettyihin julkisiin **suunnitelmiin ja ohjelmiin**. YVA-direktiiviä sovelletaan sen sijaan tiettyihin julkisiin ja yksityisiin **hankkeisiin**. Näissä kahdessa direktiivissä käsitellään eri asioita ja ne ovat erilaisia. Arviointimekanismissa on havaittu seuraavat keskeiset erot: SYA:n tavoitteet on määritelty kestävän kehityksen mukaisesti, YVA:n tavoitteet taas liittyvät täysin ympäristönäkökohtiin. SYA-menettelyssä toimivaltaisia viranomaisia on kuultava ennakkoselvitysvaiheessa, lisäksi edellytetään kohtuullisten vaihtoehtojen arviointia. Lisäksi SYA-lainsäädännössä on erityinen säännös, joka koskee muista lähteistä saatavien tietojen käyttöä. SYA-lainsäädännössä on myös seurantaa ja laadunvalvontaa koskevia vaatimuksia.

---

⁹ EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30.

Teoriassa päällekkäisyyksiä ei pitäisi olla. Direktiivin soveltamisesta on kuitenkin löydetty tiettyjä osa-alueita, joilla saattaa esiintyä päällekkäisyyksiä¹⁰. Suunnitelman, ohjelman tai hankkeen rajojen määrittely ei aina ole selkeää, ja tästä syystä saattaa olla epätietoisuutta siitä, onko arvioinnin kohde joko YVA- tai SYA-direktiivin taikka molempien soveltamista koskevien perusteiden mukainen. Tästä syytä joidenkin, usein maankäyttöön liittyvien hankeluokkien määrittely ei ole selkeää, ja siitä saattaa aiheutua sekaannusta SYA-direktiivin kanssa.

Jäsenvaltiot käyttävät erilaisia lähestymistapoja ratkaistakseen menettelyjen päällekkäisyydestä mahdollisesti aiheutuvia ongelmia. Useat jäsenvaltiot katsovat kuitenkin usein, ettei niillä ole riittävästi kokemusta tunnistaa päällekkäisiä kysymyksiä ja arvioida niitä asianmukaisesti. Tästä syystä vain hyvin harvat jäsenvaltiot suosittelivat näiden kahden direktiivin yhdistämistä. Useat jäsenvaltiot korostavat, että kumpikin menettely olisi säilytettävä ja niiden välille olisi tehtävä ero, koska ne täydentävät toisiaan ja koska niissä käsitellään eri vaiheita ja prosesseja. Jäsenvaltiot pyysivät myös laatimaan ohjeita.

Näiden kahden menettelyn erikoisominaisuuksien ja SYA:n soveltamisesta saatujen kokemusten vähäisyyden vuoksi ei tällä hetkellä suunnitella näiden direktiivien yhdistämistä. Tässä vaiheessa koordinaatiota voidaan parantaa puuttamalla näiden kahden direktiivin säännösten välisiin eroihin ja selventämällä sellaisten hankeluokkien määritelmiä, joiden osalta voi esiintyä päällekkäisyyksiä. Tämä voidaan toteuttaa YVA:n uudelleentarkastelun yhteydessä.

3.5.2. YVA ja IPPC

Vain harvat jäsenvaltiot ovat hyödyntäneet mahdollisuutta säätää siitä, että YVA-direktiivin ja direktiivin 2008/1/EY¹¹ (pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistäminen – IPPC) soveltamisalaan kuuluvia hankkeita voidaan arvioida yhdellä menettelyllä. Joissakin jäsenvaltiossa voidaan käyttää yhtä menettelyä hankkeen toteuttajan pyynnöstä. Jäsenvaltiot ovat säätäneet kiinteästä koordinaatiosta (esimerkiksi niin, että YVA-asiakirjat ovat osa IPPC-hakemuksiin liitettävistä asiakirjoista, IPPC-luvan edellytyksenä on myönteinen YVA-päätös, velvoite käyttää samoja tietoja sekä saman menettelyn soveltaminen yleisön osallistumiseen).

Erityisistä koordinaatio-ongelmista ei ole yleensä raportoitu. IPPC-direktiivin kynnysarvot poikkeavat kuitenkin joskus YVA-direktiivin kynnysarvoista samantyyppisten toimintojen osalta. Tämä voi aiheuttaa sekaannusta. Olisikin harkittava näiden direktiivien soveltamisalaan kuuluviin hankkeisiin sovellettavien kynnysarvojen ja perusteiden yhdenmukaistamista (esimerkiksi komiteamenettelyllä) sekä tietovaatimukseen liittyvien säännösten selkeyttämistä (tässä olisi otettava huomioon käynnissä oleva IPPC-direktiivin uudelleentarkastelu).

---

¹⁰ Esimerkkinä voidaan mainita suuret hankkeet, jotka koostuvat pienemmistä hankkeista; hankkeet, jotka edellyttävät muutoksia maankäyttösuunnitelmiin; suunnitelmat ja ohjelmat, joissa asetetaan sitovia perusteita myöhemmin toteutettavien hankkeiden luvulle sekä SYA:n ja YVA:n hierarkkinen suhde (luokittelu).

¹¹ EUVL L 24, 29.1.2008, s. 17.

3.5.3. YVA ja biologinen monimuotoisuus

Jäsenvaltiot ovat säätäneet sekä epävirallisista että virallisista yhteyksistä YVA-direktiivin sekä **luonto**¹²- ja **lintudirektiivien**¹³ välillä (erityisesti luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan¹⁴ osalta). Vaikka merkittävistä ongelmista ei olekaan raportoitu, komission kokemukset täytäntöönpanosta osoittavat, että luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan vaatimuksia ei oteta asianmukaisesti huomioon YVA-menettelyjen yhteydessä. Lisäksi ympäristövaikutusten arvioinnissa keskitytään Natura 2000 -aluille aiheutuviin vaikutuksiin ja lajien suojelua koskevat säännökset jätetään usein huomiotta.

YVA-direktiivissä ei viitata biologisen monimuotoisuuden käsitteeseen vaan ainoastaan eläimiin ja kasveihin. Useat jäsenvaltiot vastasivat asiasta kysyttäessä, että YVA-direktiivin säännöksissä otetaan jo riittävästi huomioon **biologista monimuotoisuutta koskevan toimintasuunnitelman**¹⁵ sisältö ja että maiden kansalliset YVA-järjestelmät estävät tehokkaasti biologisen monimuotoisuuden häviämisen. On kuitenkin epätodennäköistä, että EU saavuttaisi tavoitteensa biologisen monimuotoisuuden häviämisen pysäyttämisestä vuoteen 2010 mennessä¹⁶. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tehokkaita toimia. YVA-direktiivissä voitaisiin mainita biologista monimuotoisuutta koskevat näkökohdat erikseen. Lisäksi voitaisiin säätää yhdestä arviointimenettelystä, jotka käytetään sekä YVA-direktiivin että luontodirektiivin 6 artiklan 3 ja 4 kohdan säännösten soveltamisalaan kuuluviin hankkeisiin.

3.5.4. YVA ja ilmastonmuutos

YVA-direktiivissä ei mainita ilmastonmuutosta. Useimmat jäsenvaltiot tunnustavat, että ilmastonmuutokseen liittyviä kysymyksiä ei yksilöidä eikä käsitellä riittävästi YVA-prosessissa. Ilmastonmuutoksen vaikutusten tarkastelu rajoittuu usein teollisuuden ja kasvaneen liikenteen aiheuttamiin hiilidioksidi- ja muihin kasvihuonekaasupäästöihin ilmanlaatututkimuksissa tai tutkittaessa välillisiä vaikutuksia. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan lähinnä vain nykyisiä päästöjä ja varmistetaan, että ilmanlaatuunormeja noudatetaan. Ympäristövaikutusten arvioinnissa ei myöskään tarkastella riittävästi maailmanlaajuisia ympäristövaikutuksia, lisähankkeiden vaikutuksia taikka sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Edellä mainittuja kysymyksiä on käsiteltävä. On yksilöity useita hankeluokkia, joiden osalta ympäristövaikutusten arvioinnissa olisi käsiteltävä myös ilmastonmuutosta. Tällaisia ovat erityisesti hankkeet, joiden hiilidioksidipäästöt ovat mahdollisesti merkittävät, kuten energia- ja liikenneinfrastruktuurihankkeet. Lisäksi voidaan mainita hankkeet, joiden osalta energiatehokkuus on keskeinen osa. Liitteitä I ja II voitaisiin mahdollisesta päivittää komiteamenettelyllä.

¹² Direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7).

¹³ Direktiivi 79/409/ETY luonnonvaraisten lintujen suojelusta (EYVL L 103, 25.4.1979).

¹⁴ Tässä artikkelissa on joukko menettelyihin ja sisältöön liittyviä suojalausekkeita sellaisten suunnitelmien tai hankkeiden osalta, joilla on todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia Natura 2000 -alueeseen.

¹⁵ KOM(2006) 216.

¹⁶ KOM(2008) 864.

Lisäksi jäsenvaltiot pyysivät kehittämään arviointivälineitä (esimerkiksi välineitä, joilla ilmastonmuutokseen liittyvät kysymykset voidaan sisällyttää YVA-prosessiin). Komissio kehittää tällaiset suuntaviivat vuoteen 2011 mennessä sen varmistamiseksi, että ilmasto-vaikutukset otetaan huomioon YVA-direktiivissä¹⁷.

4. PÄÄTELMÄT

Tässä raportissa vahvistetaan, että YVA-direktiivin tavoitteet on yleisesti saavutettu. Ympäristövaikutusten arvioinnin periaatteet on sisällytetty kansallisiin järjestelmiin. Kaikki jäsenvaltiot ovat vahvistaneet kattavan sääntelykehityksen ja panneet YVA-direktiivin täytäntöön suurelta osin direktiivin vaatimusten mukaisesti. Useissa tapauksissa jäsenvaltiot ovat käyttäneet pohjana direktiivin vähimmäisvaatimuksia ja säätäneet tiukemmista vaatimuksista. Tästä syystä ympäristönäkökohdat otetaan huomioon päätöksentekoprosessissa, josta on tullut läpinäkyvämpi.

YVA-prosessi kehittyi kuitenkin edelleen. Samalla kun varmistetaan, että YVA-direktiivi pannaan tehokkaasti täytäntöön laajentuneessa EU:ssa, on myös tarpeen varmistaa, että YVA-direktiivi mukautetaan yhteisön ja kansainväliseen politiikkaan ja säännöksiin. Tässä raportissa nimetään alueet, joilla tarvitaan parannuksia (ennakkoselvitys, yleisön osallistuminen, YVA:n laatu, YVA ja rajatylittävät menettelyt, YVA:n ja muiden ympäristösäädösten ja -politiikkojen, kuten ilmastonmuutos ja biologinen monimuotoisuus, välinen koordinaatio) ja esitetään mahdollisia suosituksia toimiksi.

Nämä päätelmät ovat tärkeitä lainsäädännön yksinkertaistamishankkeen kannalta. Komissio tarkastelee kaikkia yksinkertaistamismenetelmiä (kodifiointi, kodifiointi yhdistettynä komiteamenettelyyn, uudelleenlaatiminen, yhdistäminen, asetuksen käyttö). Kaikkien yksinkertaistamisaloitteiden tavoitteena on parantaa ympäristönsuojelua, lisätä yhdenmukaisuutta ja yksinkertaistaa olemassa olevia menettelyjä. Komissio varmistaa, että sidosryhmiä kuullaan kaikista merkittävistä muutoksista valitusta lähestymistavasta riippumatta ja että lainsäädännölliset vaikutukset arvioidaan.

---

¹⁷

KOM(2009) 147.

LIITE 1: Raportin tärkeimmät tietolähteet

- Jäsenvaltioiden vastaukset YVA-direktiivin soveltamista ja tehokkuutta koskevaan komission kyselyyn (kyselyt toteutettiin vuosina 2007 ja 2008).
- Komission tilaama tutkimus YVA-direktiivin soveltamisesta ja tehokkuudesta (2009).
- YVA-direktiivin soveltamista ja tehokkuutta koskevien aikaisempien raporttien tulokset.
- Komission tilaamat asiaa koskevat tutkimukset: *"The Relationship between the EIA and the SEA Directives"* (2005); *"Costs and benefits of the EIA Directive"* (2006); *"Inventory of EU Member States' measures on access to justice in environmental matters"* (2007); *"Evaluation of EU legislation - Directive 85/337/EEC (Environmental Impact Assessment, EIA) and associated amendments"* (2007).
- Komission kokemukset YVA-direktiivin täytäntöönpanosta (mukaan lukien valituksista, kanteista ja oikeustapauksista saadut tiedot).

LIITE 2: Alustavia huomioita direktiivillä 2003/35/EY vahvistettujen uusien säännösten täytäntöönpanosta

Määritelmät ”yleisö” ja ”yleisö, jota asia koskee”(1 artiklan 2 kohta): kaikki jäsenvaltiot näyttävät soveltavan laajaa määritelmää ”yleisö”, jolloin kaikki luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat ottaa osaa päätöksentekoprosessiin. Määritelmän ”yleisö, jota asia koskee” osalta tilanne on vaihtelevampi. Suurin osa jäsenvaltioista on sisällyttänyt määritelmän kansalliseen lainsäädäntöönsä. Jotkut jäsenvaltiot eivät puolestaan tee eroa ”yleisön” ja ”yleisön, jota asia koskee” välillä. Epäselvää on, aiheuttaako tarkan määritelmän puute ongelmia.

Tapauskohtainen mahdollisuus olla soveltamatta YVA-direktiiviä maanpuolustustarkoituksia palveleviin hankkeisiin (1 artiklan 4 kohta): Suurin osa jäsenvaltioista on sisällyttänyt asiaa koskevia säännöksiä kansalliseen lainsäädäntöönsä. Komission käytettävissä olevien tietojen mukaan näyttää kuitenkin siltä, että tätä mahdollisuutta käytetään hyvin harvoin.

Yleisön kuulemista koskevat velvoittavammat säännökset (6 artiklan 2 ja 3 kohta): yleisesti ottaen yleisön mahdollisuudet osallistua päätöksentekoprosessiin ovat hyväksyttävällä tasolla. Vaikka näiden säännösten tehokkaan täytäntöönpanon arviointi edellyttää yksityiskohtaisempaa tarkastelua, on esille kuitenkin tullut tiettyjä myönteisiä asioita. Useat jäsenvaltiot ovat säätäneet yleisön kuulemisesta arvioinnin rajaamisvaiheessa ja tietyt jäsenvaltiot ovat säätäneet yleisön kuulemisesta lisäksi myös ennakkoselvitysvaiheessa.

Liitteen I ja II soveltamisalaan kuuluviin hankkeiden muuttaminen tai laajentaminen: kaikki jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet, että ne ovat vahvistaneet kansallisia toimenpiteitä direktiivillä 2003/35/EY voimaan tulleiden muutosten täytäntöönpanemiseksi.

Tiedot yleisön osallistumisprosessista, jotka sisältyvät lopullisen päätöksen yhteydessä annettaviin tietoihin (9 artiklan 1 kohta), sekä säännökset yleisön mahdollisuudesta saada päätöksen laillisuus uudelleentarkasteltavaksi: näiden säännösten täytäntöönpanosta ei voida vielä tässä vaiheessa tehdä mitään päätelmiä. Komissio on kuitenkin aloittanut EY:n perustamissopimuksen 226 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyn tiettyjä jäsenvaltioita vastaan, koska näillä jäsenvaltioilla säännösten saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä on puutteellista.

LIITE 3: Tärkeimpiä havaintoja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen äskettäisistä tuomioista

Tuomioistuin on korostanut, että sekä YVA-direktiivin soveltamisala että tarkoitus¹⁸ on laaja. Tuomioistuin pyrkii varmistamaan, ettei jäsenvaltioiden harkintavalta estä direktiivin tavoitteen toteutumista. Tavoitteena on, että kaikista sellaisista hankkeista, joilla todennäköisesti on direktiivissä tarkoitettuja merkittäviä vaikutuksia ympäristöön, laaditaan ympäristövaikutusten arviointi. Poikkeuksena on tilanne, jolloin kattavan ennakkoselvityksen perusteella katsotaan, ettei hankkeella todennäköisesti ole tällaisia vaikutuksia.

Ennakkoselvitys (päättös ympäristövaikutusten arvioinnin suorittamisesta)

Kun jäsenvaltiot vahvistavat liitteen II soveltamisalaan kuuluvia hankkeita koskevia perusteita tai kynnysarvoja, niiden on otettava huomioon kaikki liitteessä III luetellut asiaankuuluvat valintaperusteet. Jäsenvaltio, joka vahvistaessaan kynnysarvot ja/tai perusteet ottaa huomioon ainoastaan hankkeiden koon, mutta ei kaikkia liitteessä III lueteltuja perusteita, ylittää direktiivin sille suoman harkintavallan rajat¹⁹.

Jos toimivaltainen kansallinen viranomainen tekee päätöksen, jonka mukaan hankkeen ominaispiirteet eivät edellytä hankkeen ympäristövaikutusten arviointia, on päätöksessä mainittava tai siihen on liitettävä kaikki sellaiset tiedot, joiden perusteella voidaan tarkistaa, että päätös perustuu direktiivin 85/337²⁰ vaatimusten mukaisesti tehtyyn asianmukaiseen ennakkoselvitykseen.

Tiettyjä liitteessä I ja II lueteltuja hankeluokkia koskeva selvitys

YVA-direktiiviä on tulkittava siten, että sen mukaan kaupunkialueiden teitä koskevien uudistus- ja parannushankkeiden (liitteessä I olevan 7 kohdan b tai c alakohdan, liitteessä II olevan 10 kohdan e alakohdan tai liitteessä II olevan 13 kohdan soveltamisalaan kuuluvat hankkeet) ympäristövaikutukset on arvioitava, jos hankkeella on laatunsa, kokonsa tai sijaintinsa vuoksi sekä sen vuorovaikutuksen takia, joka niillä mahdollisesti on muiden hankkeiden kanssa, todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia²¹.

Direktiivin 85/337 liitteessä II olevan 12 kohdan alkuperäiset säännökset, kun niitä luetaan yhdessä liitteessä I olevan 7 kohdan alkuperäisten säännösten kanssa, koskevat myös muutostöitä, jotka kohdistuvat jo olemassa olevan lentokentän infrastruktuuriin ilman, että nousu- ja laskukiitorataa pidennetään, jos niitä voidaan erityisesti niiden luonteen, merkityksen ja ominaispiirteiden vuoksi pitää itse lentokentän muuttamisena. Tätä sovelletaan erityisesti muutostöihin, joiden tarkoituksena on laajentaa lentokentän toimintoja ja lentoliikennettä merkittävästi²².

Kansallinen säännös, jonka nojalla ympäristövaikutusten arviointi edellytetään ainoastaan **kaupunkialueiden ulkopuolella toteutettavilta hankkeilta** (liitteessä II olevan 10 kohdan b alakohdan) kaventaa direktiivin soveltamisalaa²³. Väite siitä, että hankkeella, joka rakennetaan

¹⁸ Esim. asia C-121/03.

¹⁹ Asia C-66/06, 63 ja 63 kohta.

²⁰ Asia C-87/02, 49 kohta.

²¹ Asia C-142/07.

²² Asia C-2/07.

²³ Asia C-332/04.

täysin muunnetulle maaperälle, ei olisi merkittäviä ympäristövaikutuksia, kumottiin. Kun jäsenvaltiot määrittelevät sitä, onko tämäntyyppisillä hankkeilla merkittäviä vaikutuksia, niiden olisi otettava huomioon hankkeen luonne, koko ja sijainti, sekä kaikki liitteessä III luetellut ennakkoselvityksperusteet.

Hankkeelle myönnettävä toteutuslupa

Viranomaisten ja yksityisen yrityksen välinen sopimus ei ole YVA-direktiivissä tarkoitettu hanke: ”*Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on määrittää sovellettavan kansallisen lainsäädännön perusteella, sisältääkö tällainen sopimus [direktiivin 85/337] 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun luvan. Tässä yhteydessä on tutkittava, jakautuuko lupamenettely useisiin vaiheisiin, joihin kuuluu varsinainen päätös ja täytäntöönpanopäätöksiä, ja onko otettava huomioon useiden sellaisten hankkeiden yhteisvaikutus, joiden ympäristövaikutuksia on arvioitava kokonaisuutena*”.²⁴

Kun kansallisessa lainsäädännössä säädetään, että lupamenettely käsittää useita vaiheita, joista ensimmäinen on varsinainen päätös ja toinen toimeenpaneva päätös, joka ei voi mennä varsinaisessa päätöksessä määriteltyjä parametreja pidemmälle, on hankkeen mahdolliset ympäristövaikutukset yksilöitävä ja arvioitava varsinaista päätöstä koskevan menettelyn kuluessa. Ainoastaan siinä tapauksessa, että kyseiset vaikutukset voidaan yksilöidä vasta toimeenpanevaa päätöstä koskevassa menettelyssä, arviointi on suoritettava kyseisen menettelyn kuluessa²⁵. YVA olisi toteutettava myöhemmässä vaiheessa, jos lupamenettely koostuu useammasta vaiheesta ja jos toisen vaiheen aikana käy ilmi, että hankkeella on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Korjaamisluvat ja laittomien toimintojen ”laillistaminen jälkikäteen”

Vaikka yhteisön oikeus ei voi estää sitä, että kansalliset sovellettavat säännökset sallivat tietyissä tapauksissa yhteisön oikeuden vastaisten menettelyjen tai toimenpiteiden korjaamisen, ”*tällaisen mahdollisuuden edellytyksenä on oltava se, ettei se tarjoa asianomaisille tilaisuutta kiertää yhteisön sääntöjä tai vapauta niitä niiden soveltamisesta, ja että se pysyy poikkeuksellisenä*”²⁶. “

Hallinnolliset maksut

Hallinnollisten maksujen periminen yleisön osallistumisesta kuulemismenettelyyn ei sinällään ole YVA-direktiivin tarkoituksen vastaista²⁷. [Maksuja] ”*ei kuitenkaan saa vahvistaa sellaiselle tasolle, että ne voisivat estää mainitun direktiivin tavoitteiden mukaiset täydet vaikutukset*”. Näin olisi, jos maksu olisi suuruutensa vuoksi omiaan estämään direktiivin 6 artiklasta johtuvan osallistumisoikeuden käyttämistä.

---

²⁴ Asia C-2/07.

²⁵ C-201/02, 52 kohta. Asia C-508/03; Asia C-290/03.

²⁶ C-215/06, 57–615. kohta.

²⁷ C-216/05, 37–38 kohta ja 42–44 kohta. Tämä tuomio liittyy direktiiviin sellaisena kuin se oli ennen direktiivillä 2003/35/EY vahvistettuja muutoksia.